

Кратак приручник за читање таблица

§ СТАНДАРДНА НОРМАЛНА РАСПОДЕЛА

Функција расподеле: $\Phi(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^x e^{-\frac{t^2}{2}} dt$

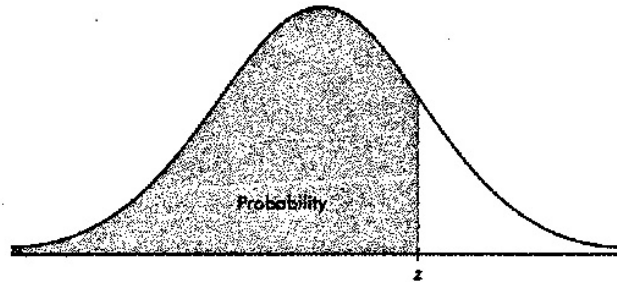

TABLE A: STANDARD NORMAL PROBABILITIES (CONTINUED)

z	.00	.01	.02	.03	.04	.05	.06	.07	.08	.09
0.0	.5000	.5040	.5080	.5120	.5160	.5199	.5239	.5279	.5319	.5359
0.1	.5398	.5438	.5478	.5517	.5557	.5596	.5636	.5675	.5714	.5753
0.2	.5793	.5832	.5871	.5910	.5948	.5987	.6026	.6064	.6103	.6141
0.3	.6179	.6217	.6255	.6293	.6331	.6368	.6406	.6443	.6480	.6517
0.4	.6554	.6591	.6628	.6664	.6700	.6736	.6772	.6808	.6844	.6879
0.5	.6915	.6950	.6985	.7019	.7054	.7088	.7123	.7157	.7190	.7224
0.6	.7257	.7291	.7324	.7357	.7389	.7422	.7454	.7486	.7517	.7549

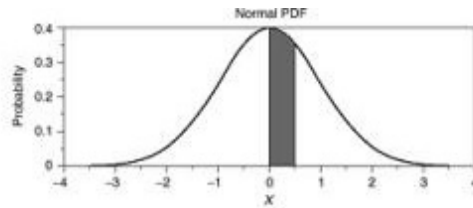
Слика 1: Део таблице стандардне нормалне расподеле

Читање:

- $x > 0$: $\Phi(x)$ је вредност из таблице
- $x < 0$: $\Phi(x) = 1 - \Phi(-x)$
- $x > 4$: $\Phi(x) = 1$
- $\alpha > 0.5$: $\Phi^{-1}(\alpha)$ нађе се најближа вредност у табlici и погледа којој вредности x -а она одговара; ако су две вредности подједнако блиске онда се узима њихова аритметичка средина
- $\alpha < 0.5$: $\Phi^{-1}(\alpha) = -\Phi^{-1}(1 - \alpha)$

Примери:

1. $P\{X < 1.5\} = \Phi(1.5) = 0.9332$
2. $P\{X < -1.5\} = \Phi(-1.5) = 1 - \Phi(1.5) = 0.0668$
3. $P\{X < x\} = 0.4 \Rightarrow x = -\Phi^{-1}(1 - 0.4) = -\frac{0.25+0.26}{2} = -0.255$
4. $P\{X < x\} = 0.9 \Rightarrow x = \Phi^{-1}(0.9) = 1.28^1$

Area under the Normal Curve from 0 to X

X	0.00	0.01	0.02	0.03	0.04	0.05	0.06	0.07	0.08	0.09
0.0	0.00000	0.00399	0.00798	0.01197	0.01595	0.01994	0.02392	0.02790	0.03188	0.03586
0.1	0.03983	0.04380	0.04776	0.05172	0.05567	0.05962	0.06356	0.06749	0.07142	0.07535
0.2	0.07926	0.08317	0.08706	0.09095	0.09483	0.09871	0.10257	0.10642	0.11026	0.11409
0.3	0.11791	0.12172	0.12552	0.12930	0.13307	0.13683	0.14058	0.14431	0.14803	0.15173
0.4	0.15542	0.15910	0.16276	0.16640	0.17003	0.17364	0.17724	0.18082	0.18439	0.18793

Слика 2: Део таблице (половине) стандардне нормалне расподеле

Таблице које су коришће на вежбама одговарају функцији: $F(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_0^x e^{-\frac{t^2}{2}} dt$

Читање:

- $x > 0$: $\Phi(x) = 0.5 + \text{вредност из таблице}$
- $x < 0$: $\Phi(x) = 0.5 - \Phi(-x)$
- $\alpha > 0.5$: $\Phi^{-1}(\alpha - 0.5)$ нађе се најближа вредност у табlici и погледа којој вредности x —а она одговара; ако су две вредности подједнако блиске онда се узима њихова аритметичка средина
- $\alpha < 0.5$: $\Phi^{-1}(\alpha) = -\Phi^{-1}(0.5 - \alpha)$

Примери:

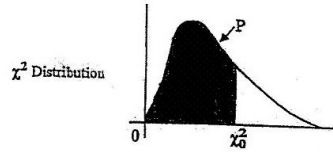
1. $P\{X < 1.5\} = \Phi(1.5) = 0.5 + 0.43319 = 0.93319$
2. $P\{X < -1.5\} = \Phi(-1.5) = 0.5 - \Phi(1.5) = 0.5 - 0.43319 = 0.06681$
3. $P\{X < x\} = 0.4 \Rightarrow x = -\Phi^{-1}(0.5 - 0.4) = -\frac{0.25+0.26}{2} = -0.255$
4. $P\{X < x\} = 0.9 \Rightarrow x = \Phi^{-1}(0.9 - 0.5) = 1.28$

Напомена: Први пример (па и читање таблица) је рађен као да се подразумева да је доња граница за вредности од X једнака $-\infty$. Ако је у задатку потребно одредити $P\{0 < X < 1.5\}$ онда би се само читала вредност из друге табlice, односно вредност је 0.43319. Ако се у задатку тражи да се одреди $P\{a < X < b\}$ свеједно је на који од ова два начина ће се читати таблица са часа, јер је у ствари потребно одредити $\frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_a^b e^{-\frac{t^2}{2}} dt$.

¹Није грешка ни узети средњу вредност од 1.28 и 1.29

§ ХИ-КВАДРАТ РАСПОДЕЛА

Функција расподеле за $X \in \chi_n^2 : F(x) = \int_0^x \frac{t^{\frac{n}{2}-1} e^{-\frac{t}{2}}}{2^{\frac{n}{2}} \Gamma(\frac{n}{2})} dt, x \geq 0^2$

The table below gives the value χ_0^2 for which $P[x^2 < \chi_0^2] = P$ for a given number of degrees of freedom and a given value of P.

Degrees of Freedom	Values of P									
	0.005	0.010	0.025	0.050	0.100	0.900	0.950	0.975	0.990	0.995
1	---	---	0.001	0.004	0.016	2.706	3.841	5.024	6.635	7.879
2	0.01	0.020	0.051	0.103	0.211	4.605	5.991	7.378	9.210	10.597
3	0.072	0.115	0.216	0.352	0.584	6.251	7.815	9.348	11.345	12.838
4	0.207	0.297	0.484	0.711	1.064	7.779	9.488	11.143	13.277	14.860

Слика 3: Део таблице хи-квадрат расподеле - инверзна функција

Читање:

- $n \leq 30$ и $P\{X \leq x\} = P$: x је вредност из таблице за одговарајући број степени слободне и одговарајуће P
- $n \leq 30$ и $P\{X > x\} = P$: x је вредност из таблице за одговарајући број степени слободне и одговарајуће $1 - P$
- $n > 30$: апроксимира се нормалном расподелом

Примери:

1. $P\{X \leq x\} = 0.1$ и $X \in \chi_2^2 \Rightarrow x = 0.211$
2. $P\{X > x\} = 0.1$ и $X \in \chi_2^2 \Rightarrow 1 - P\{X \leq x\} = 0.1 \Rightarrow P\{X \leq x\} = 0.9 \Rightarrow x = 4.605$

Таблице које су коришће на вежбама одговарају вероватноћи: $P\{\chi_n^2 > \chi_{n;\alpha}^2\} = \alpha$

Value of $\chi_{n;\alpha}^2$ such that $\text{Prob}[\chi_n^2 > \chi_{n;\alpha}^2] = \alpha$

n	0.995	0.990	0.975	0.950	0.900	0.10	0.05	0.025	0.010	0.005
1	0.000039	0.00016	0.00098	0.0039	0.0158	2.71	3.84	5.02	6.63	7.88
2	0.0100	0.0201	0.0506	0.103	0.211	4.61	5.99	7.38	9.21	10.60
3	0.0717	0.115	0.216	0.352	0.584	6.25	7.81	9.35	11.34	12.84
4	0.207	0.297	0.484	0.711	1.06	7.78	9.49	11.14	13.28	14.86
5	0.412	0.554	0.831	1.15	1.61	9.24	11.07	12.83	15.09	16.75

Слика 4: Део таблице хи-квадрат расподеле - инверзна функција

²Код хи-квадрат расподеле за потребе задатака нам треба инверзна функција расподеле, односно треба нам x за одређене n и P где је $P\{X \leq x\} = P$

Читање:

- $n \leq 30$ и $P\{X > x\} = \alpha$: x је вредност из таблице за одговарајући број степени слободe и одговарајуће P
- $n \leq 30$ и $P\{X \leq x\} = \alpha$: x је вредност из таблице за одговарајући број степени слободe и одговарајуће $1 - \alpha$
- $n > 30$: апроксимира се нормалном расподелом

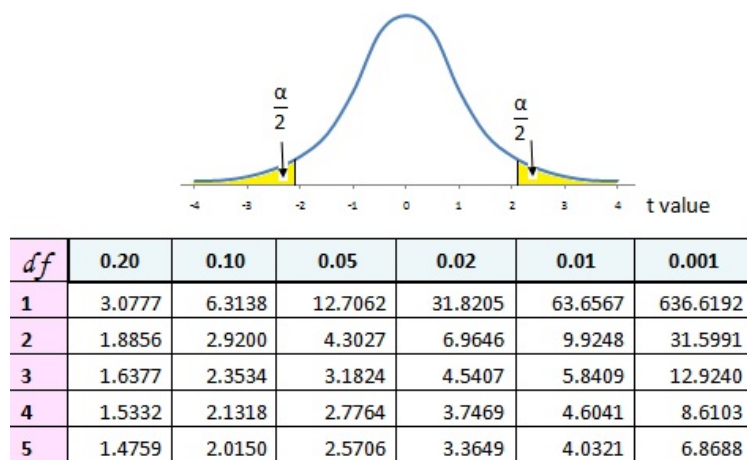
Примери:

1. $P\{X > x\} = 0.1$ и $X \in \chi_2^2 \Rightarrow x = 4.61$
2. $P\{X \leq x\} = 0.1$ и $X \in \chi_2^2 \Rightarrow 1 - P\{X > x\} = 0.1 \Rightarrow P\{X > x\} = 0.9 \Rightarrow x = 0.211$

§ СТУДЕНТОВА РАСПОДЕЛА

Функција расподеле за $X \in t_n$: $F(x) = \int_{-\infty}^x \frac{1}{\sqrt{n\pi}} \frac{\Gamma(\frac{n+1}{2})}{\Gamma(\frac{n}{2})} (1 + \frac{t^2}{n})^{-\frac{n+1}{2}} dt, x \geq 0^3$

Student's t Distribution Table

Слика 5: Део таблице Студентове расподеле - инверзна функција

Читање:

- $n \leq 30$ и $P\{|X| > x\} = \alpha$: x је вредност из таблице за одговарајући број степени слободe и одговарајуће α
- $n \leq 30$ и $P\{|X| \leq x\} = \alpha$: x је вредност из таблице за одговарајући број степени слободe и одговарајуће $1 - \alpha$
- $n > 30$: апроксимира се нормалном расподелом

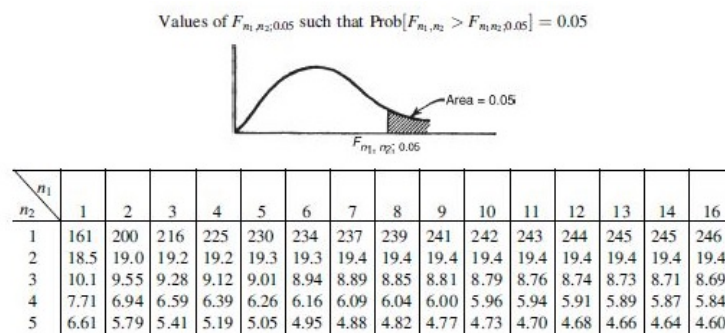
³Код Студентове расподеле за потребе задатака нам треба инверзна функција расподеле, односно треба нам x за одређене n и α где је $P\{X \leq x\} = \alpha$

Примери:

1. $P\{|X| > x\} = 0.1$ и $X \in t_2 \Rightarrow x = 2.92$
2. $P\{|X| \leq x\} = 0.1$ и $X \in t_2 \Rightarrow 1 - P\{|X| > x\} = 0.1 \Rightarrow P\{|X| > x\} = 0.9 \Rightarrow x = 0.142^4$
3. $P\{X > x\} = 0.1$ и $X \in t_2 \Rightarrow x = 1.886$ јер се чита вредност из таблице која одговара 2α
4. $P\{X < x\} = 0.1$ и $X \in t_2 \Rightarrow x = -1.886$ због симетрије расподеле

§ ФИШЕРОВА РАСПОДЕЛА

Расподеле за $X \in F_{n_1, n_2} : F(x) = P\{X \leq x\}, x \geq 0^5$

Слика 6: Део таблице Фишерове расподеле - инверзна функција

Читање:

- $n \leq 30$ и $P\{X > x\} = \alpha$: x је вредност из таблице за одговарајући број степени слободе и одговарајуће α
- $n \leq 30$ и $P\{X \leq x\} = \alpha$: x је вредност из таблице за одговарајући број степени слободе и одговарајуће $1 - \alpha$
- $n > 30$: апроксимира се нормалном расподелом

Примери:

1. $P\{X > x\} = 0.05$ и $X \in F_{2,3} \Rightarrow x = 9.55$
2. $P\{X \leq x\} = 0.05$ и $X \in F_{2,3} \Rightarrow 1 - P\{X > x\} = 0.1$

$$\Rightarrow P\{X > x\} = 0.95$$

$$\Rightarrow P\{\frac{1}{X} < \frac{1}{x}\} = 0.95 \text{ и } \frac{1}{X} \in F_{3,2}$$

$$\Rightarrow 1 - P\{\frac{1}{X} \geq \frac{1}{x}\} = 0.95$$

$$\Rightarrow P\{\frac{1}{X} \geq \frac{1}{x}\} = 0.05$$

$$\Rightarrow \frac{1}{x} = 19.2$$

$$\Rightarrow x = 0.052$$

⁴Оно што се може закључити из таблице коришћене на часу је да је $x < 0.289$, јер како α расте x опада за исти број степени слободе

⁵Код Фишерове расподеле за потребе задатака нам треба инверзна функција расподеле, односно треба нам x за одређене n_1, n_2 и α где је $P\{X \leq x\} = \alpha$